

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθ. 456/2007
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Γ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Συνεδρίαση της 4^{ης} Δεκεμβρίου 2007

Σύνθεση:

Πρόεδρος:

Γεώργιος Πουλάκος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη:

Πασχάλης Κισσούδης, Νικόλαος Μαυρίκας, Ιωάννης Τρίαντος, Αλέξανδρος Καραγιάννης, Ιωάννης Διονυσόπουλος, Ανδρέας Χαρλαύτης, Ασημίνα Ροδοκάλη, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής:

Ανδρέας Χαρλαύτης, Νομικός Σύμβουλος.

Αριθ. Ερωτ. :

Υπ' αριθ. 60462/21-11-2007 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών, Δ/ση Οργάνωσης και Λειτουργίας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Περίληψη Ερωτ.:

Αν, υπό την ισχύ του άρθρου 146 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας οφείλει να θέσει σε κατάσταση αργίας αιρετό όργανο της Πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης όταν υπάρχει καταδικαστική απόφαση στην οποία ρητά και απερίφραστα αναγράφεται στο σκεπτικό της ότι η συγκεκριμένη παράβαση καθήκοντος προξένησε οικονομική βλάβη στο Δήμο, την Κοινότητα ή σε νομικό τους πρόσωπο ή αρκεί η βλάβη να συνάγεται εκ του καθόλου σκεπτικού της απόφασης.

Επί του άνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε ως εξής :

I.A.1. Στο άρθρο 146 του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το ν. 3463/2006 (Φ.Ε.Κ. 114 Α') ορίζονται τα εξής «1. Οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι, οι πρόεδροι Κοινοτήτων, οι δημοτικοί και κοινοτικοί σύμβουλοι, καθώς και οι σύμβουλοι δημοτικών και τοπικών διαμερισμάτων και οι πάρεδροι εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμά τους: α)....., β)....., γ) Αν καταδικαστούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, ως αυτουργοί ή συμμετοχοί σε κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για παραχάραξη, κιβδηλεία, πλαστογραφία, ψευδή βεβαίωση, δωροδοκία, εκβίαση, κλοπή, υπεξαίρεση, απιστία, απάτη, καταπίεση, αιμομιξία, μαστροπεία, σωματεμπορία, παράνομη διακίνηση αλλοδαπών, παράβαση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, τη λαθρεμπορία, καθώς και για παράβαση καθήκοντος, εφόσον από τη διάπραξη του αδικήματος αυτού προξενείται οικονομική βλάβη στον Δήμο, στην Κοινότητα ή στα νομικά τους πρόσωπα. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. 2. α. ... β. α. Εάν εκδοθεί καταδικαστική απόφαση του ποινικού δικαστηρίου, σε πρώτο βαθμό, για τα πλημμελήματα της προηγούμενης παραγράφου, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας οφείλει να θέσει τον καταδικασθέντα σε κατάσταση αργίας, ώσπου να εκδοθεί τελεσίδικη αθωωτική απόφαση, οπότε αίρεται αυτοδικαίως η αργία, το δε διοικητικό μέτρο θεωρείται ως μηδέποτε επιβληθέν. β. β. Ως καταδικαστική απόφαση, σε πρώτο βαθμό, για τους δημάρχους και τους προέδρους των Κοινοτήτων, θεωρείται αυτή που εκδίδεται από το Τριμελές Ποινικό Εφετείο, σύμφωνα με το άρθρο 111 παρ 7 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας».

2. Επίσης, στο άρθρο 187 παρ. 1 περ. γ' και 2 περ. β' του προϊσχύσαντος Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (π.δ. 410/1995), όπως αυτό ίσχυε μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 27 του ν. 3274/2004 (ΦΕΚ 195 Α'), ορίζεται ότι 1. Οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι, οι πρόεδροι Κοινοτήτων, οι δημοτικοί και κοινοτικοί σύμβουλοι, καθώς και τα μέλη των τοπικών συμβουλίων εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμά τους α)....., β)....., γ) Αν καταδικαστούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, ως αυτουργοί ή συμμετοχοί σε κακούργημα ή στα πλημμελήματα της παραχάραξης, της κιβδηλείας, της πλαστογραφίας, της ψευδούς βεβαίωσης, της δωροδοκίας, της εκβίασης, της κλοπής, της υπεξαίρεσης,

της απιστίας, της απάτης, της καταπίεσης, της αιμομιξίας, της μαστροπείας, της σωματεμπορίας, της παράνομης διακίνησης αλλοδαπών, της παράβασης της νομοθεσίας για τα ναρκωτικά ή για το λαθρεμπόριο, καθώς και της παράβασης καθήκοντος, εφ' όσον από την τελευταία προξενείται συγκεκριμένη οικονομική βλάβη στο δήμο, στην κοινότητα ή στα νομικά τους πρόσωπα. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. 2. α. ... β. Εάν εκδοθεί οριστική καταδικαστική απόφαση για τα πλημелλήματα της προηγούμενης παραγράφου, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας οφείλει να θέσει τον καταδικασθέντα σε κατάσταση αργίας ώσπου να εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική απόφαση, οπότε αίρεται αυτοδικαίως η αργία, η δε διοικητική ποινή θεωρείται ως μηδέποτε επιβληθείσα. 3 .... ».

3. Τέλος, στο άρθρο 259 του ΠΚ ορίζεται ότι «Υπάλληλος που με πρόθεση παραβαίνει τα καθήκοντα της υπηρεσίας του με σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο όφελος ή για να βλάψει το κράτος ή κάποιον άλλο τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών, αν η πράξη αυτή δεν τιμωρείται με άλλη ποινική διάταξη.».

B.1. Από το συνδυασμό των πιο πάνω, υπό στοιχ. I.A. 1. διατάξεων του άρθρου 146 του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο τέταρτο (4^ο) τούτου, ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλ. από την 8^η Ιουνίου 2006 (ΓνμδΝΣΚ 410/2006), και κατ' ουσία απηχεί τη σχεδόν ταυτόσημου περιεχομένου διάταξη του άρθρου 187 παρ. 2 του προϊσχύσαντος Κώδικα (π.δ. 410/1995), όπως αυτή ίσχυε μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 27 του ν. 3274/2004 (Φ.Ε.Κ. 195/19.10.04 τ.Α'), σαφώς συνάγεται ότι η έκπτωση, αλλά και, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, και η προσωρινή αργία δημοτικού ή κοινοτικού άρχοντα, αποτελεί διοικητικό μέτρο, το οποίο έχει θεσπισθεί για το δημόσιο συμφέρον που, μέχρι πριν από την ισχύ του πιο πάνω νέου κώδικα, επέβαλε όπως τα υπό κατηγορία τελούντα (δηλ. τα αμετακλήτως παραπεμφθέντα για κακουργήματα) ή τα μη αμετακλήτως καταδικασθέντα (για τα πλημелλήματα) αιρετά όργανα απομακρύνονται προσωρινά της ενεργού ασκήσεως των καθηκόντων τους, ώσπου να εκδοθεί τελεσίδικη αθωωτική απόφαση, οπότε και αίρεται αυτοδικαίως, έτσι ώστε, σε κάθε περίπτωση, να διασφαλίζεται το αδιάβλητο των ενεργειών της δημοτικής και κοινοτικής αρχής.

2. Στο πλαίσιο αυτό, μεταξύ των άλλων περιπτώσεων που έχουν ως αναγκαία συνέπεια τη θέση αιρετού οργάνου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε κατάσταση αργίας, περιλαμβάνεται και εκείνη που προσδιορίζεται στην υποπερίπτωση α' της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 146 του νέου κώδικα. Δηλαδή, αρκεί για την επέλευση της πιο πάνω δυσμενούς συνέπειας, της θέσης δηλ. σε αργία να έχει προηγηθεί έκδοση καταδικαστικής απόφασης ποινικού δικαστηρίου, σε πρώτο βαθμό, (ως τέτοιας νοουμένης, σε ό,τι αφορά τους δημάρχους και τους προέδρους των κοινοτήτων, αυτής του Τριμελούς Ποινικού Εφετείου, κατ' άρθρ. 111 παρ. 7 του ΚΠοινΔ) για πλημμελήματα της προηγούμενης παραγράφου (δηλ. της παρ. 1 περ. γ' του άρθρου 146) μέσα στα οποία εμπεριέχεται και το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος, εφόσον από τη διάπραξή του προκαλείται απλώς και μόνο οικονομική βλάβη (όχι πλέον συγκεκριμένη) στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα ή στα νομικά τους πρόσωπα.

3. Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι, σε ό,τι αφορά ειδικότερα την εφαρμογή των διοικητικού ενδιαφέροντος διατάξεων, δηλαδή αυτών του άρθρου 187 του προϊσχύσαντος Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (π.δ. 410/1995), μέχρι την αντικατάστασή τους με το άρθρο 37 του ν. 3274/2004 το σύνολο της διοικητικής νομολογίας συνέκλινε στο ότι δεν απαιτείτο να έχει επέλθει με το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος βλάβη και μάλιστα οικονομική πολύ δε περισσότερο και συγκεκριμένη στα συμφέροντα του δήμου ή της κοινότητας ούτε η παράβαση αυτή να απέβλεπε σε τέτοια βλάβη, αλλά αρκούσε μόνον ότι το εν λόγω αδίκημα στρεφόταν κατά του δήμου ή της κοινότητας (πρβλ. ΣτΕ 97211994, ΣτΕ 1120/2005, ΣτΕ 766/2006).

4. Και βεβαίως, υπό την ισχύ της πιο πάνω διάταξης του προηγούμενου ΔΚΚ, μετά την αντικατάστασή της με το άρθρου 37 του ν. 3274/2004, έγινε δεκτό ότι, ενόψει της ρητής της διατύπωσης περί του ότι η θέση σε (προσωρινή) αργία των εκεί μνημονευομένων αιρετών οργάνων ειδικά μετά από καταδικαστική απόφαση που αφορούσε το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος προϋπέθετε ότι απ' αυτό προκαλείται «συγκεκριμένη οικονομική βλάβη» στο δήμο ή στην κοινότητα, ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας οφείλει να θέσει τον καταδικασθέντα υπάλληλο σε κατάσταση αργίας, εφόσον στην καταδικαστική απόφαση βεβαιώνεται ότι από τη διαπραχθείσα παράβαση καθήκοντος προκλήθηκε και τελικώς επιτεύχθηκε η σκοπούμενη συγκεκριμένη οικονομική βλάβη (ΣτΕ 2783/2006).

5. Ωστόσο, ενόψει του ότι στη διάταξη του άρθρου 146 του από 8.6.2006 ισχύοντος νέου Κώδικα δεν περιλαμβάνεται η λέξη «συγκεκριμένη», που ως επιθετικός προσδιορισμός συνόδευε την και υπό την ισχύ του προηγούμενου κώδικα φράση «οικονομική βλάβη», θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο νομοθέτης της διατάξεως του άρθρου 146 του νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (ν. 3463/2006), που καταλαμβάνει και την περίπτωση του ερωτήματος, αρκείται απλώς και μόνο στην επέλευση της σκοπούμενης οικονομικής βλάβης σε βάρος του Ο.Τ.Α, χωρίς πλέον να είναι απαραίτητη και η αναφορά του ακριβούς ύψους αυτής, υπό την έννοια του σαφώς κατά χρηματική ποσότητα προσδιορισμένου μεγέθους της. Άλλωστε, εν προκειμένω, από την επισκόπηση του περιεχομένου της υπ' αριθ. 2367/2007 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης, που υπάρχει στο φάκελο του ερωτήματος, σ' αυτήν, δι' αναφοράς σε κατηγορίες εκτελεσθεισών εργασιών και εκείνων που έπρεπε σύμφωνα με τις μελέτες να εκτελεσθούν από τη συγκεκριμένη εργολαβία, στην Κοινότητα Λ. Νομού Κ., καθώς και σε τιμές μονάδος αυτών, καθίσταται φανερή και συγκεκριμένη η επενεχθείσα στην Κοινότητα οικονομική βλάβη.

II. Σύμφωνα με τα παραπάνω ερμηνευτικώς γενόμενα δεκτά, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί ομοφώνως, ότι, για την θέση σε αργία αιρετού οργάνου της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατά το άρθρο 146 παρ. 2 βα του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα αρκεί να προκύπτει, εκ του καθόλου σκεπτικού της καταδικαστικής απόφασης και από τα πραγματικά περιστατικά που η απόφαση δέχεται, η επενεχθείσα στον Δήμο, την Κοινότητα ή στα νομικά τους πρόσωπα οικονομική βλάβη⁴.

Θεωρήθηκε

Αθήνα 10/12/07....

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Πουλάκος
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Ανδρέας Χαρλαύτης
Νομικός Σύμβουλος

Χρ. να είναι
δημοσιεύσει
από το 1111 και
το αριθμό ύψος
αυτής